

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "หนังสือกลอนเปล่าที่พิมพ์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2526 ถึง 2529" มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า คือ

1. เพื่อสำรวจจำนวนหนังสือกลอนเปล่า ซึ่งจัดพิมพ์ในประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 ถึง 2529
2. เพื่อศึกษาเนื้อหา และการจัดพิมพ์หนังสือกลอนเปล่า

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสือกลอนเปล่า ที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2526 ถึง 2529 รวมเป็นจำนวนหนังสือทั้งหมด 214 เล่ม

วิธีดำเนินการวิจัย ในด้านการสำรวจจำนวนหนังสือกลอนเปล่า ผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อและตัวเล่มหนังสือกลอนเปล่าจากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดชุมชนสุวรรณคีรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์หนังสือกรุงเทพ สำนักพิมพ์คอกก้อ สำนักพิมพ์ดวงกมล สำนักพิมพ์ วุฒา สำนักพิมพ์สุณัน และสำนักพิมพ์แทน นอกจากหอสมุด ศูนย์หนังสือ และสำนักพิมพ์ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังได้รวบรวมรายชื่อและตัวเล่มหนังสือกลอนเปล่าจากหอสมุดส่วนตัวของ คุณพิบูลศักดิ์ ละครพล นักเขียนกลอนเปล่าที่มีชื่อเสียง และสะสมกลอนเปล่าไว้เป็นจำนวนมาก แล้วนำตัวเล่มหนังสือกลอนเปล่าที่รวบรวมได้จำนวน 214 เล่ม มาศึกษา โดยอ่านหนังสือจากกลุ่มประชากรที่ละเล่ม ลงรายการบรรณานุกรมลงในบัตร 5" X 8" พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือลงในตารางการสำรวจเนื้อหา และการจัดพิมพ์ในส่วนที่ 1 แล้วนำตารางการสำรวจเนื้อหา

และการจัดพิมพ์แต่ละเล่มมาแยกกลุ่มตามปีที่พิมพ์และหาคำร้อยละ พร้อมทั้งเสนอผลการสำรวจจำนวนหนังสือลอนเปล่าที่พิมพ์ในแต่ละปี

ส่วนการสำรวจเนื้อหา และการจัดพิมพ์ ผู้วิจัยได้อ่านหนังสือลอนเปล่าทั้ง 214 เล่ม แล้วเขียนบรรณนิทัศน์ พร้อมทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการกำหนดหัวข้อเนื้อหา และการจัดพิมพ์หนังสือลอนเปล่า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อเนื้อหา และการจัดพิมพ์ ซึ่งจะถือเป็นเกณฑ์ และใช้เป็นแบบบันทึกข้อมูลในการสำรวจเนื้อหา และการจัดพิมพ์หนังสือลอนเปล่า โดยนำหัวข้อเนื้อหา และการจัดพิมพ์ที่กำหนดขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจแก้ไขแล้ว มาใช้สำรวจหัวข้อเนื้อหา และการจัดพิมพ์ โดยวิธีซีครอยเคะแนลงในการสำรวจทุกครั้งที่มีเนื้อหาตรงกับหัวข้อเนื้อหา และทำเครื่องหมายตรงของหัวข้อการจัดพิมพ์ที่ตรงกับการจัดพิมพ์ของหนังสือเล่มนั้นในการสำรวจ แล้วรวมความถี่ของเนื้อหาแต่ละหัวข้อ และการจัดพิมพ์แต่ละหัวข้อ ในแต่ละเล่ม ตั้งแต่เล่มที่ 1 ถึง เล่มที่ 214 เพื่อรวบรวมเป็นความถี่ทั้งหมดในแต่ละหัวข้อเนื้อหา และการจัดพิมพ์ แล้วนำมาหาคำร้อยละ พร้อมทั้งเสนอผลการสำรวจเนื้อหาและการจัดพิมพ์

สรุปผลการวิจัย

1. การสำรวจจำนวนหนังสือลอนเปล่า

ในช่วงปี พ.ศ. 2526-2529 มีหนังสือลอนเปล่าจำนวน 214 เล่ม โดยในปี พ.ศ. 2529 มีหนังสือลอนเปลามากที่สุดเป็นจำนวนสูงถึง 77 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 35.98 รองลงมาได้แก่ หนังสือลอนเปล่าที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2527 จำนวน 59 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 27.57 อันดับที่ 3 ได้แก่ หนังสือลอนเปล่าที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 54 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.23 และปีที่จัดพิมพ์หนังสือลอนเปล่าจำนวนน้อยที่สุด คือ พ.ศ. 2526 จำนวน 24 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 11.21

ประเภทหนังสือลอนเปล่าที่มีมากที่สุดในช่วงระยะเวลา 4 ปี คือ หนังสือลอนเปล่าประเภทรวมเล่มผลงานของนักเขียนคนเดียว จำนวน 126 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 58.88 ในจำนวนหนังสือลอนเปล่าทั้งหมด 214 เล่ม รองลงมาได้แก่ หนังสือลอนเปล่าที่แปลมาจาก

บทกวีของชาติต่าง ๆ จำนวน 53 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 24.77 อันดับที่ 3 คือ หนังสือกลอน
เปล่ารวมเล่มผลงานของนักเขียนหลายคน จำนวน 27 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.61 และอันดับ
สุดท้าย เป็น หนังสือกลอนเปล่ารวมเล่มผลงานของนักเขียนสมัครเล่นในนิตยสาร จำนวน 8 เล่ม
คิดเป็นร้อยละ 3.74

2. การสำรวจเนื้อหาหนังสือกลอนเปล่า

หัวข้อเนื้อหา แสดงอารมณ์และความรู้สึก มีมากที่สุด คือ กล่าวถึง 9,316 ครั้ง
ในจำนวนของการกล่าวถึงทั้งหมด 22,331 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.72 รองลงมาอันดับ 2
คือ หัวข้อเนื้อหา สะท้อนชีวิต มีการกล่าวถึง 3,941 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.65 หัวข้อที่มี
เนื้อหามากเป็นอันดับที่ 3 คือ หัวข้อเนื้อหาแนวจิตวิทยา กล่าวถึง 3,232 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 14.47 หัวข้อที่มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 4 คือ หัวข้อเนื้อหา ศาสนา กล่าวถึง
1,918 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.59 หัวข้อที่มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 5 คือ หัวข้อเนื้อหา อื่น ๆ
เช่น พรรคนะของนักเขียน พฤติกรรมทางเพศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล และสถานที่
กล่าวถึง 1,911 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.55 หัวข้อที่มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 6 คือ หัวข้อเนื้อหา
แสดงสภาพสังคมและการเมือง กล่าวถึง 1,873 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.39 และหัวข้อที่มีเนื้อหา
น้อยที่สุด คือ หัวข้อเนื้อหา ปรัชญา กล่าวถึง 140 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.63

ในหัวข้อเนื้อหา แสดงอารมณ์และความรู้สึก ที่มีเนื้อหามากเป็นอันดับหนึ่งนั้น หัวข้อย่อย
ความรักของหนุ่มสาว มีเนื้อหามากที่สุด คือ มีการกล่าวถึง 2,198 ครั้ง ในจำนวนที่กล่าวถึง
ทั้งหมด 22,331 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.84 รองลงมาคือ หัวข้อย่อย การรำพึงรำพัน กล่าวถึง
1,646 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.37 อันดับที่ 3 คือ หัวข้อย่อย มันทักเรื่องราวต่าง ๆ กล่าวถึง
984 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.41 และหัวข้อที่กล่าวถึงน้อยที่สุด คือ หัวข้อย่อย ความหวัง กล่าวถึง
12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05

หัวข้อเนื้อหา สะท้อนชีวิต มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 2 คือ กล่าวถึง 3,941 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 17.65 หัวข้อย่อย ข้อคิดในการดำเนินชีวิต มีเนื้อหามากที่สุด กล่าวถึง 3,003 ครั้ง

คิดเป็นร้อยละ 13.45 รองลงมา คือ หัวข้อย่อย ความทุกข์ยากของชีวิต กล่าวถึง 564 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.53 อันดับที่ 3 คือ หัวข้อย่อย ความตาย กล่าวถึง 202 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.90 และอันดับสุดท้าย คือ หัวข้อย่อย ปัญหาชีวิต กล่าวถึง 172 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.77

หัวข้อเนื้อหา แนวจิตวิทยา มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 3 คือกล่าวถึง 3,232 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.47 หัวข้อย่อย การปลอบประโลมใจ และสร้างเสริมกำลังใจ มีเนื้อหา มากที่สุด กล่าวถึง 1,373 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.15 รองลงมาคือ หัวข้อย่อย การเข้าใจ สภาพแวดล้อม และหัวข้อย่อย ความรู้สึกที่คัดค้านตนเอง กล่าวถึง 489 ครั้ง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.19 เท่ากัน อันดับที่ 4 หัวข้อย่อย ความรู้สึกที่คัดค้านผู้อื่น กล่าวถึง 470 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.10 และอันดับสุดท้าย หัวข้อย่อย การเข้าใจตนเอง กล่าวถึง 411 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.84

หัวข้อเนื้อหา ศาสนา มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 4 คือ กล่าวถึง 1,918 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 8.59 หัวข้อย่อย การอบรมสั่งสอน มีเนื้อหามากที่สุด คือ กล่าวถึง 1,116 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 5.00 อันดับที่ 2 คือ หัวข้อย่อย ศาสนาพุทธ กล่าวถึง 534 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.39 อันดับที่ 3 คือ หัวข้อย่อย นิกายเถา กล่าวถึง 168 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.75 อันดับที่ 4 คือ หัวข้อย่อย ศาสนาคริสต์ กล่าวถึง 65 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.29 อันดับที่ 5 คือ หัวข้อย่อย นิกายเซน กล่าวถึง 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14 และอันดับสุดท้าย คือ หัวข้อย่อย ศาสนาอิสลาม กล่าวถึง 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02

หัวข้อเนื้อหาอื่น ๆ นอกเหนือจาก หัวข้อเนื้อหาแสดงอารมณ์และความรู้สึก เนื้อหาแนว จิตวิทยา เนื้อหาแสดงสภาพสังคมและการเมือง เนื้อหาสะท้อนชีวิต เนื้อหาศาสนา และเนื้อหา ปรัชญา มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ 5 คือ กล่าวถึง 1,911 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.55 หัวข้อย่อย การแสดงทรรศนะของนักเขียน มีเนื้อหามากที่สุด คือ กล่าวถึง 1,658 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.42 รองลงมา คือ หัวข้อย่อย การแสดงออกทางเพศ กล่าวถึง 107 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.48 อันดับที่ 3 คือ หัวข้อย่อย บุคคลและหัวข้อย่อย สถานที่ กล่าวถึง 69 ครั้ง เท่ากัน คิดเป็น

ร้อยละ 0.31 เท่ากัน และอันดับสุดท้าย หัวข้อย่อย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กล่าวถึง 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

หัวข้อเนื้อหา แสดงสภาพสังคมและการเมือง มีเนื้อหา มากเป็นอันดับที่ 6 คือ กล่าวถึง 1,873 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.39 หัวข้อย่อย แสดงความคิดเห็นและสภาพทางสังคม มีเนื้อหา มากที่สุด คือ กล่าวถึง 1,127 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.05 รองลงมา คือ หัวข้อย่อย สงคราม กล่าวถึง 333 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.49 อันดับที่ 3 คือ หัวข้อย่อย แสดงความคิดเห็นและ สภาพทางการเมือง กล่าวถึง 295 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.32 และอันดับสุดท้าย หัวข้อย่อย สันติภาพ กล่าวถึง 118 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.53

หัวข้อเนื้อหา ประชาชน มีเนื้อหาน้อยที่สุด คือ กล่าวถึง 140 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.63 หัวข้อย่อย เนื้อหาแสดงประชา มีเนื้อหา มากที่สุด กล่าวถึง 134 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.60 อันดับรองลงมา คือ หัวข้อย่อย กล่าวถึงประชาในพระคัมภีร์ต่าง ๆ กล่าวถึง 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

การกระจายของหัวข้อเนื้อหา

สำหรับการกระจายของหัวข้อเนื้อหาในหนังสือกลอนเปล่าแต่ละเล่ม พบว่า หนังสือกลอนเปล่าที่มีการกระจายของหัวข้อเนื้อหา มากที่สุด มี 2 เล่ม คือ เรื่องความรักของฉัน กุ๊กกึ่งคนหน้า (6) และ จารึกไว้ท่ามกลางยุคสมัยที่ซับซ้อน (22) มีการกระจายของหัวข้อเนื้อหาครบ 7 หัวข้อ หนังสือกลอนเปล่าที่มีการกระจายของหัวข้อเนื้อหา 6 หัวข้อ เนื้อหามี 28 เล่ม มีการกระจาย 5 หัวข้อ เนื้อหามี 60 เล่ม มีการกระจาย 4 หัวข้อ เนื้อหามี 42 เล่ม มีการกระจาย 3 หัวข้อ เนื้อหามี 40 เล่ม มีการกระจาย 2 หัวข้อ เนื้อหามี 18 เล่ม และ มีการกระจาย 1 หัวข้อ เนื้อหามี 24 เล่ม

สำหรับหัวข้อเนื้อหา ที่มีการกล่าวถึงกระจายครอบคลุมไปในหนังสือกลอนเปล่า ในอันดับ สูงสุด คือ หัวข้อเนื้อหา แสดงอารมณ์และความรู้สึก มีการกล่าวถึงในหนังสือกลอนเปล่า 190 เล่ม จากจำนวนหนังสือทั้งหมด 214 เล่ม อันดับต่อมา คือ หัวข้อเนื้อหา แนวจิตวิทยา

มีการกล่าวถึงในหนังสือกลอนเปล่า 166 เล่ม อันดับที่ 3 คือ หัวข้อเนื้อหาสะท้อนชีวิต มีการกล่าวถึงในหนังสือกลอนเปล่า 154 เล่ม และหัวข้อเนื้อหาที่มีการกระจายน้อยที่สุด คือ หัวข้อเนื้อหา ปรัชญา มีการกล่าวถึงในหนังสือเพียง 6 เล่มเท่านั้น

3. การสำรวจการจักพิมพ์

การจักพิมพ์ส่วนใหญ่ ของหนังสือกลอนเปล่าไทย ทั้ง 14 หัวข้อ มีลักษณะการพิมพ์ส่วนมากดังนี้ คือ ลักษณะรูปเล่ม เป็นแนวตั้ง จำนวน 192 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 89.7 ขนาดของเล่มเป็นขนาด 16 หน้ายก จำนวน 147 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 68.7 การเย็บเล่ม เป็นการทาสันกาบ จำนวน 180 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 84.1 ลักษณะปก เป็นปกอ่อนจำนวน 213 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 99.5 ภาพประกอบปก มีทั้งปกหน้าและปกหลัง จำนวน 173 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 80.8 ชนิดของภาพประกอบปกหน้า เป็นภาพเขียนสี จำนวน 108 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50.5 ชนิดของภาพประกอบปกหลัง เป็นภาพเขียนสี จำนวน 92 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 42.9 กระจกานที่ใช้ในเนื้อเรื่อง เป็นกระจกานบอนด์ จำนวน 170 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 79.4 สีของกระจกาน เป็นสีขาว จำนวน 130 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 60.7 มีหนังสือที่มีภาพประกอบในเล่ม จำนวน 191 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 89.3 ภาพประกอบในเล่ม เป็นภาพเขียนสี จำนวน 49 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.9 การจกค้ำแหน่งภาพประกอบและเนื้อเรื่อง จกแบบสลับกันไป จำนวน 119 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 55.6 ขนาดของภาพ เป็นภาพทุกขนาด จำนวน 66 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30.8 ตัวอักษรที่ใช้ เป็นตัวพิมพ์ดี จำนวน 70 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 32.7 การใช้หน้ากระจกาน เป็นหน้าที่มีบทกลอนมากที่สุด จำนวน 126 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 58.9 และกลุ่มราคาของหนังสือที่มีมากที่สุด คือ ราคา 20 ถึง 29 บาท รวม 101 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 47.2

อภิปรายผลการวิจัย

ตามที่ปรากฏผลในการวิจัย ทั้งในด้านการศึกษาจำนวนหนังสือกลอนเปล่า และการสำรวจเนื้อหาการจักพิมพ์หนังสือกลอนเปล่านั้น สามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวได้ ดังนี้

1. ผลจากการสำรวจจำนวนหนังสือกลอนเปล่า พบว่า ปีที่มีหนังสือกลอนเปล่าพิมพ์ออกมามากที่สุดคือ ปีพ.ศ.2529 โดยจะเห็นว่าในปี พ.ศ.2526 มีหนังสือกลอนเปล่าเพียง 24 เล่ม ต่อมาในปี พ.ศ.2527 มีเพิ่มขึ้นถึง 35 เล่ม เป็น 59 เล่ม ในปี พ.ศ.2528 มีหนังสือกลอนเปล่า พิมพ์ออกมา 54 เล่ม และเพิ่มขึ้นเป็น 77 เล่มในปี พ.ศ.2529 แสดงว่าหนังสือกลอนเปล่ามีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี เช่นเดียวกับหนังสือประเภทอื่น ๆ ประกอบกับมีผู้อ่านสนใจอ่านหนังสือกลอนเปลามากขึ้น จำนวนนักเขียนรุ่นใหม่ก็เพิ่มมากขึ้น สำนักพิมพ์ต่าง ๆ จึงแข่งขันกันผลิตหนังสือกลอนเปล่าออกมามาก แต่เป็นที่น่าสนใจก็คือ ในปี พ.ศ.2527 มีหนังสือกลอนเปล่าพิมพ์ออกมามากกว่าปี พ.ศ.2528 ทั้งนี้ก็เพราะว่า ในปี พ.ศ.2527 มีการตื่นตัวในด้านการผลิตหนังสือกลอนเปลามาก พิบูลศักดิ์ ละครพล นักเขียนกลอนเปล่าชื่อดัง และเป็นบรรณาธิการสำนักพิมพ์สุคัน จักทำนิตยสารสุคัน ซึ่งเป็นนิตยสารเกี่ยวกับกวีนิพนธ์เล่มเดียว และเล่มแรกของไทย ที่รวบรวมผลงานกลอนเปล่าไว้มากที่สุด ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่ทำให้การอ่านและการเขียนกลอนเปล่าแพร่หลายมากขึ้น จึงมีผลงานหนังสือกลอนเปล่าออกมามากในช่วงปีดังกล่าว

ประเภทของหนังสือกลอนเปล่าที่มีจำนวนมากที่สุด คือ หนังสือกลอนเปล่าประเภทรวมเล่มผลงานของนักเขียนคนเดียว มีจำนวนถึง 126 เล่ม จาก 214 เล่ม ทั้งนี้ก็เพราะว่าในช่วงระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2526 ถึง 2529 มีนักเขียนกลอนเปลารุ่นใหม่หลายคน เช่น ประการัง น้ำตาลปึก เงินชัน และพจนา จันทรสันติ เป็นต้น มีลีลาในการเขียนเป็นที่นิยมชื่นชอบของผู้อ่านมาก จึงทำให้หนังสือของนักเขียนเหล่านั้นมียอดจำหน่ายสูง นักเขียนเหล่านั้นจึงเร่งผลิตผลงานกันออกมามาก เพื่อสนองความต้องการของผู้อ่าน นอกจากนั้นก็ยังมีนักเขียนรุ่นใหม่ ๆ เกิดขึ้นอีกมากมายหลายคน บางคนลงทุนในการจัดพิมพ์เอง และบางคนก็ส่งผลงานของตนเองไปให้สำนักพิมพ์พิจารณา เมื่อสำนักพิมพ์พอใจในผลงาน จึงจัดพิมพ์ ทำให้จำนวนของนักเขียนเพิ่มมากขึ้น จน วาณิช จรุงกิจอนันต์ (2529) ถึงกับกล่าวว่า "...การเขียนกลอนเปล่า เป็นการเขียนหนังสือแบบหนึ่ง ใครก็เขียนได้..." อันคับคอบมา เป็นหนังสือกลอนเปล่าที่แปลมาจากบทกวีของชาติต่าง ๆ มีจำนวน 53 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นบทกวีและบทเพลงของอเมริกา ทั้งนี้ก็เพราะว่า "กลอนเปล่าหรือกลอนอิสระของอเมริกา มีทัศนการณ์มารวม 100 ปี นับแต่การก่อตั้งอย่างเงียบ ๆ

ในวงจำกัด เมื่อปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบันควบคู่ไปกับเนื้อเพลงอเมริกันสมัยใหม่" (ซลธีรา ศักยวิวัฒนา 2530: 39) นอกจากนี้ก็เป็นหนังสือลอนเปลาประเภทรวมเล่มผลงานของนักเขียนหลายคน และรวมเล่มผลงานของนักเขียนสมัครเล่นในนิตยสารต่าง ๆ ตามลำดับ

2. ผลการสำรวจเนื้อหาหนังสือลอนเปลา พบว่า เนื้อหาที่มีมากที่สุด คือ หัวข้อ เนื้อหาแสดงอารมณ์และความรู้สึก รวม 19 หัวข้อย่อย ปรากฏว่า หัวข้อย่อยความรักของคนหนุ่มสาว มีเนื้อหามากที่สุด รองลงมา คือ การรำพึงรำพัน บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ความสวยงามของธรรมชาติ ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ความรัก ความเศร้า ความเหงา ความรักเพื่อน ความฝัน ความสุข ความผิดหวัง ความรักของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ความรักคอมมูนิสต์ ความคิดถึง ความสมหวัง ความรักชาติ ความกลัว และความหวัง ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่า "งานในลักษณะนี้ไม่ต้องมีกลวิธีมาก เพราะอาศัยอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตัวผู้เขียนโดยตรง ความเด่นจะอยู่ที่การที่ผู้เขียนสามารถ "เจาะ" อารมณ์ ความคิด หรือ ความรู้สึกในใจของตนเองออกมา "หมด" และจะเด่นยิ่งขึ้น หากความในใจนั้นสามารถแกะต้องใจคนอ่านได้ด้วยความ "ลึกลับ" หรือ ความ "แปลกใหม่" ในตัวของมันเอง งานประเภทนี้เป็นที่นิยมของนักเขียนที่เริ่มเขียนใหม่ ๆ ซึ่งต้องการจะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก หรือความคิดของตนเองอย่างตรงไปตรงมา" (ไพลิน รุ่งรัตน์ 2530: 28)

เนื้อหาที่มีมากเป็นอันดับ 2 คือ เนื้อหาสะท้อนชีวิต หัวข้อย่อย ข้อคิดในการดำเนินชีวิต มีเนื้อหามากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องความทุกข์ยากของชีวิต ความตาย และปัญหาชีวิต ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่า เนื้อหาในกลุ่มนี้ ผู้เขียนจะต้องมีความลึกซึ้ง มีประสบการณ์ในชีวิตมาก จึงจะสามารถนำเสนอเนื้อหาสะท้อนชีวิตได้อย่างสะท้อนอารมณ์และสมจริง เจตนา นาควัชระ กล่าวว่า "กวีนิพนธ์ คือ ชีวิต...โลก - กวี - กวีนิพนธ์ ทั้งสองสามสิ่งนี้ถือได้ว่าเป็นหนึ่ง เป็นเอกภาพ ที่กวีบรรจงกลั่นสกัดออกมาด้วยอารมณ์อันละเอียดอ่อน และด้วยวิจรรณญาณแห่งปราชญ์...กวีนิพนธ์มีแรงจูงใจให้เรามีความสำนึกในบทบาทของเราที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมจรโลงโลกนั้นไว้ นับเป็นคุณค่าอีกด้านหนึ่งของงานประพันธ์...ที่นอกเหนือไปจากคุณค่าทางศิลปะ" (อังคาร กัลยาณพงศ์ 2521:

เนื้อหาที่มีมากเป็น อันดับ 3 คือ เนื้อหาแนวจิตวิทยา หัวข้อย่อย การปลอบประโลมใจ มีเนื้อหามากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่อง ความรู้สึกที่คัดค้านเอง การเข้าใจสภาพแวดล้อม และความรู้สึกที่คัดค้านผู้อื่น ตามลำดับ ชลธิรา สักยาศึกษา (2530: 7) กล่าวว่า "แม้วันหนึ่ง จะ เป็นวรรณศิลป์ จักเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ซึ่งมีคุณค่าเพื่อศิลปะไทยของมันเป็นเอง วรรณศิลป์ไม่ควรเป็นเครื่องมือของนักสอนศาสนา นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักการเมือง" แต่ปรากฏว่านักจิตวิทยาหลายท่านเช่น เกียรติวรรณ อมาตยกุล นวลศิริ เปาโรหิตย์ โสรัช โพธิ์แก้ว และ วิทยา นาควัชระ ได้ใช้ความสามารถทางภาษา และความรู้ทางจิตวิทยา มาผสมผสานกันด้วยข้อเขียนในลีลากลอนเปล่า เพื่อใช้เป็นสื่อแสดงข้อคิดเชิงจิตวิทยา แก่ผู้อ่าน ซึ่งนับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้อ่านวัยรุ่น ซึ่ง เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2531) กล่าวว่า "วัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย และจิตใจ อย่างรวดเร็ว การได้รับรู้เรื่องราวทางจิตวิทยา เช่น การปลอบประโลมใจ และสร้างเสริมกำลังใจ ความรู้สึกที่คัดค้านเอง การเข้าใจสภาพแวดล้อม และความรู้สึกที่คัดค้านผู้อื่น จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม"

นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า เนื้อหาศาสนา มีการกล่าวถึงมาก เป็นอันดับที่ 4 ซึ่งในอดีต หนังสือที่มีเนื้อหาศาสนา พิมพ์ออกมาเป็นจำนวนน้อย และเผยแพร่กันอยู่ในวงจำกัด ปัจจุบัน การสนใจศึกษาเรื่องราวของศาสนา ทำให้มีการผลิตหนังสือที่มีเรื่องราวศาสนา ออกมามาก ดังนั้นนอกจากหัวข้อย่อย การอบรมสั่งสอน และศาสนาพุทธ ที่มีการกล่าวถึงมากแล้ว ยังมีหัวข้อย่อย นิกายเถา นิกายเซน ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม อันแสดงให้เห็นถึงความสนใจในเรื่องศาสนาของคนไทย ว่ามีการขยายวงกว้างมากขึ้นอีกด้วย หนังสือกลอนเปล่าที่มีเนื้อหาศาสนาหลายเล่ม ยังแสดงให้เห็นถึงความพยายาม และพัฒนาการของการนำเสนอเรื่องราวของศาสนา ให้ทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย เช่น เพลงเพ็ญพระธรรม เพลงตะวันห่อฟ้า สิ่งที่ไม่มีชื่อ เป็นต้น

ในส่วนของหัวข้อเนื้อหาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากเนื้อหาแสดงอารมณ์และความรู้สึก

เนื้อหาแนวจิตวิทยา เนื้อหาแสดงสภาพสังคมและการเมือง เนื้อหาสะท้อนชีวิต เนื้อหาศาสนา และเนื้อหาปรัชญา มีการกล่าวถึงมากเป็นอันดับที่ 5 นั้น การแสดงทรรศนะของนักเขียนในเรื่องต่าง ๆ เป็นหัวข้อย่อยที่กล่าวถึงมากที่สุด เพราะเป็นหัวข้อย่อยที่มีเนื้อหาหลากหลายจนไม่สามารถแยกย่อยออกได้โดยละเอียด รองลงมาเป็นเรื่องการแสดงออกทางเพศ ซึ่งเป็นการแสดงออกอย่างโจ่งแจ้ง ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในบทกวีของไทย แต่ในอเมริกานั้น "...วอลท์ วิทแมน ได้ชื่อว่าเป็นกวีอเมริกันคนแรกที่พูดถึงเรื่องเพศอย่างเปิดเผย และชื่นชมในกลอนเปล่าของเขา" (ชลธิรา สักยารัตนา 2530: 31) อันดับสุดท้ายเป็นเรื่องบุคคลและสถานที่ ส่วนเนื้อหาแสดงสภาพสังคม และการเมือง มีการกล่าวถึงเป็นอันดับที่ 6 หัวข้อย่อย แสดงความคิดเห็นและสภาพทางสังคม มีการกล่าวถึงมากที่สุด รองลงมา คือ เรื่องสงคราม การแสดงความคิดเห็นและสภาพทางการเมือง อันดับสุดท้ายเป็นหัวข้อสันติภาพตามลำดับ ซึ่ง เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2529) กล่าวว่า "...ในอดีตรัฐมีบทกวีอยู่ 2 ยุคที่เน้นเนื้อหาในกลุ่มน้อยอย่างชัดเจน คือยุคหลังการปฏิวัติ พ.ศ.2475 เป็นยุคที่มีความเคลื่อนไหวทางการเมือง มีกวีคนสำคัญคือ นายผี เรียกยุคนั้นว่า ยุคไฟการเมือง และในยุค 14 ตุลาคม 2526 ซึ่งเรียกว่ายุคชักรงรบ เนื้อหาของบทกวีทั้ง 2 ยุค แสดงสภาพความคิดเห็นทางสังคม และการเมืองอย่างแจ่มกระจ่าง ส่วนยุคปัจจุบัน เป็นยุคยังไม่พบเส้นทาง อาจเป็นเพราะบ้านเมืองอยู่ในภาวะสงบเรียบร้อย เนื้อหาบทกวีแนวนี้จึงไม่ปรากฏมากนัก และกลอนเปล่าก็ยัง ไม่โดดเด่นพอที่จะสะท้อนยุคสมัยเท่าไรนัก..." ส่วนเนื้อหาปรัชญา มีการกล่าวถึงน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะปรัชญาเป็นเรื่องลึกซึ้ง ผู้เขียนต้องเป็นนักปรัชญา หรือมีความรู้ทางปรัชญา จึงจะเขียนขึ้นมาได้อย่างมีเนื้อหา มีคุณค่าทางปรัชญา และเป็นที่ยอมรับกัน

3. การกระจายของหัวข้อเนื้อหา ในส่วนช่องการกระจายหัวข้อเนื้อหาในหนังสือกลอนเปล่าแต่ละเล่ม จากจำนวนหัวข้อเนื้อหาทั้งหมด 7 หัวข้อนั้น พบว่า มีการกระจายของหัวข้อเนื้อหามากที่สุด คือ ครบทั้ง 7 หัวข้อ มี 2 เล่ม คือ ความรักของนันทจิ่งคนเมตตา (6) และ จารึกไว้ท่ามกลางยุคสมัยที่ซับซ้อน (22) และน้อยที่สุดคือ มีการกระจายเพียง 1 หัวข้อ มี 24 เล่ม นอกจากนั้นเป็นการกระจายหัวข้อเนื้อหาในระหว่าง 2 หัวข้อ ถึง 6 หัวข้อ จากผลการกระจายของหัวข้อเนื้อหาทั้งกล่าว แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาในหนังสือกลอนเปล่า มีการกระจาย

คละเคล้ากันไป กล่าวคือมีเนื้อหาต่าง ๆ เช่น เนื้อหาแสดงอารมณ์และความรู้สึก เนื้อหาแนวจิตวิทยา เนื้อหาแสดงสภาพทางสังคมและการเมือง เนื้อหาสะท้อนชีวิต เนื้อหาศาสนา เนื้อหาปรัชญา และเนื้อหาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งนี้ก็เพราะว่า กลอนเปล่ามีรูปแบบที่อิสระในการนำเสนอ สามารถกล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่ต้องระวังในเรื่องรูปแบบ และฉันทลักษณ์

สำหรับการกระจายของเนื้อหาในหนังสือกลอนเปล่าทั้ง 214 เล่ม นั้น จะเห็นได้ว่า หัวข้อเนื้อหาแสดงอารมณ์และความรู้สึก มีการกล่าวถึงในหนังสือกลอนเปล่ารวม 190 เล่ม อันคัม รองลงมาคือ หัวข้อเนื้อหาให้ข้อคิดเชิงจิตวิทยา กล่าวถึงในหนังสือ 166 เล่ม อันคัม 3 เนื้อหาสะท้อนชีวิต กล่าวถึงในหนังสือ 131 เล่ม ส่วนอันคัมสุดท้าย เนื้อหาปรัชญา กล่าวถึงในหนังสือเพียง 6 เล่ม เท่านั้น

4. ผลการสำรวจการจกพิมพ์ พบว่า หนังสือกลอนเปลามีลักษณะการจกพิมพ์ส่วนใหญ่เหมือนกับหนังสือปกอ่อนทั่ว ๆ ไป คือ มีลักษณะรูปเล่มส่วนใหญ่เป็นแนวตั้ง มีขนาด 16 หน้ายก เย็บเล่มแบบทาสีน้ำตาล มีปกอ่อน แต่เน้นความสวยงามเป็นอย่างมากโดยเห็นได้จากมีภาพประกอบปกทั้งปกหน้าและปกหลังเป็นส่วนใหญ่ มีหนังสือที่ไม่มีภาพประกอบอยู่เพียง 3 เล่มเท่านั้น และชนิดของภาพประกอบปกส่วนใหญ่ทั้งปกหน้าและปกหลัง เป็นภาพเขียนสี กระจกที่ใช้ในเนื้อเรื่องส่วนมากใช้กระจกปอนคล้ายคัสชีขาว ภาพประกอบในเล่มส่วนใหญ่เป็นภาพเขียนสี ที่ช่วยให้บทกวีมีความงามมากขึ้น (พิบูลศักดิ์ ละครพล 2531) และยังมีภาพประกอบอื่น ๆ อีกหลายขนาด หลายแบบ เป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือกลอนเปล่าให้ความสำคัญกับภาพประกอบมาก มีหนังสือกลอนเปล่าเพียง 23 เล่มเท่านั้น ที่ไม่มีภาพประกอบ การจกตำแหน่งของภาพประกอบจัดแบบสลับสับเปลี่ยนไปเป็นส่วนใหญ่ คือ นำภาพประกอบและเนื้อหามาอยู่หน้าเดียวกันบ้าง และอยู่คนละหน้าบ้าง ตัวอักษรที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นตัวพิมพ์ซึ่งมีหลายสีด้วยกัน และยังมีตัวอักษรแบบอื่น ๆ อีก เช่น ตัวพิมพ์คำ ตัวพิมพ์ขาว ตัวเขียนคำ ตัวเขียนขาว และตัวเขียนสี การใช้หน้ากระจกของหนังสือกลอนเปล่า มีหน้าที่มีบทกลอนมากที่สุด 126 เล่ม รองลงมา มีหน้าที่มีบทกลอนพร้อมภาพประกอบมากที่สุด 59 เล่ม อันคัม 3 มีหน้าที่มีภาพประกอบมากที่สุด 19 เล่ม อันคัมสุดท้าย มีหน้าที่เว้นว่างมากที่สุด 5 เล่ม

และมีหน้าที่มีบทกลอนกับหน้าที่มีภาพประกอบเท่ากันมากที่สุด 5 เล่ม จะเห็นได้ว่าหนังสือ
กลอนเปล่าให้ความสำคัญกับการตกแต่งรูปเล่ม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพประกอบ ทั้งภาพ
ประกอบปกเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ และภาพประกอบในเล่มมาก กล่าวคือ หนังสือกลอน
เปล่า จำนวน 191 เล่ม จากจำนวนทั้งหมด 214 เล่ม มีภาพประกอบในเล่ม และหนังสือกลอน
เปล่า 211 เล่ม จากจำนวน 214 เล่มเช่นกัน มีภาพประกอบปก ในค่านราคาของหนังสือ
กลอนเปล่า ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีราคาอยู่ระหว่าง 20 - 29 บาท จำนวน 101 เล่ม ซึ่งเป็น
ราคาที่ไม่สูงนัก เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

นับได้ว่า ในช่วงระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2529 สำนักพิมพ์ต่าง ๆ
ได้จัดพิมพ์หนังสือกลอนเปล่าเพิ่มมากขึ้น จากจำนวน 24 เล่มในปี พ.ศ. 2526 เป็น 77 เล่ม
ในปี พ.ศ. 2529 โดยมีการจัดพิมพ์ในลักษณะที่ดึงดูดใจ สามารถอ่านเข้าใจง่าย และมีเนื้อหา
หลากหลาย เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์และความรู้สึก เนื้อหาแนวจิตวิทยา
เนื้อหาแสดงสภาพทางสังคมและการเมือง เนื้อหาสะท้อนชีวิต เนื้อหาปรัชญา และเนื้อหาอื่น ๆ
นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ตรงตามแนวเหตุผลที่ว่า สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้จัดพิมพ์หนังสือ
กลอนเปล่ามากขึ้นในช่วงระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 - 2529 โดยมีการจัดพิมพ์ใน
ลักษณะสวยงาม ดึงดูดใจ สามารถอ่านเข้าใจง่าย และมีเนื้อหาหลากหลาย ผู้ที่เกี่ยวข้องในการ
จัดทำหนังสือกลอนเปล่าทั้งผู้แต่ง ผู้แปล และผู้จัดพิมพ์ สามารถนำผลการสำรวจหนังสือกลอนเปล่า
ทั้งในค่านจำนวน เนื้อหา และการจัดพิมพ์ มาใช้ประโยชน์ สำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณา
การเขียน การแปล และการจัดพิมพ์ หนังสือกลอนเปล่าให้มีคุณค่าและสาระ นอกจากนั้นบรรณารักษ์
และผู้สนใจทั่วไป ยังสามารถนำผลการสำรวจหนังสือกลอนเปล่าดังกล่าว มาใช้ประโยชน์สำหรับ
เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกซื้อหนังสือกลอนเปล่าอีกด้วย

หนังสือกลอนเปล่าดีไควว่า เป็นหนังสือบันเทิงคดีอีกประเภทหนึ่ง ที่มีเนื้อหาหลากหลาย
แฝงไว้ด้วยสาระที่เป็นประโยชน์ หนังสือกลอนเปล่าบางเล่ม มีภาพประกอบที่มีคุณค่าทางศิลปะ
อีกทั้ง เนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือกลอนเปล่ายังชี้ให้เห็นถึงความเจริญ ความเสื่อม และวิวัฒนาการ
ของกวีนิพนธ์ไทยในหลาย ๆ ด้าน จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่ายิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับผู้ผลิตหนังสือกลอนเปล่า สำนักพิมพ์ควรสนับสนุนให้ นักเขียนและนักแปล เลือกลงเขียน และเลือกแปลโดยสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกคุณค่า มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อ การดำเนินชีวิตในปัจจุบันมากขึ้น นอกเหนือจากความเพลิดเพลิน และอารมณ์เสีที่ก่อให้เกิด ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาเยาวชน อันเป็นกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ของหนังสือกลอนเปล่า ควรมีการจัดทำ รูปเล่มหนังสือกลอนเปล่าในลักษณะที่แปลกตา เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ทั้งนี้เนื่องจากการสำรวจหนังสือในการวิจัย พบว่า หนังสือกลอนเปล่าของไทยล้วนมีรูปเล่ม เป็นสี่ เหลี่ยมทั้งแนว ค้างและแนวนอน นอกจากนั้นสำนักพิมพ์ควรขยายตลาดหนังสือกลอนเปล่าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น คุ้ม ปรากฏว่าหนังสือกลอนเปล่าที่มีคุณค่าอย่างมากหลายเล่ม ยังขาดการเผยแพร่ ทำให้ผู้อ่านบางกลุ่ม ไม่มีโอกาสอ่านหนังสือที่ดีมีสาระ โดยเฉพาะกลุ่มผู้อ่านในต่างจังหวัด สำนักพิมพ์ควรขยายตลาด ออกไป โดยขอความร่วมมือจากตัวแทนจำหน่ายหนังสือ ในการเผยแพร่หนังสือกลอนเปล่า

2. นักเขียนหนังสือกลอนเปล่า น่าจะ ใ้ค่าหนึ่งถึงอิทธิพลของหนังสือกลอนเปล่า ที่อาจมีผลต่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มผู้อ่านหลัก ควรกเว้นการเขียนในลักษณะที่แสดงออกทางเพศ อย่างโจ่งแจ้ง และหันมาเขียนเรื่องที่มีเนื้อหาสาระ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะเป็นผลให้สังคมไทยมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อไป แม้หนังสือกลอนเปล่าจะไม่ใช่นิพนธ์ที่ อบรมคุณธรรมหรือศีลธรรม แต่ก็ควรที่จะแฝงเนื้อหาที่เป็นข้อคิดที่เป็นประโยชน์ลงไปบ้าง และ ประการสำคัญที่สุด ผู้เขียนควรให้ความสนใจในความถูกต้องของภาษาให้มาก เพราะการใช้ภาษา หรือคำสะกด การันต์ที่ผิดจะเป็นแบบอย่างให้เยาวชนใช้ภาษาไทยอย่างผิด ๆ

3. นักเขียน และนักแปลกลอนเปล่าควรสรรหาวิธีเขียน และสรรหากลอนเปล่า ที่นำมาแปลให้มีเทคนิควิธีการนำเสนอ รวมทั้งมีเนื้อหาที่แปลกใหม่ และน่าสนใจ เพื่อช่วยให้อ่านไม่ซ้ำซากจำเจ และมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล

4. บรรณารักษ์ ครู และผู้ปกครอง ควรสนับสนุนให้เยาวชนได้อ่านหนังสือหลาย ๆ ประเภทตามความต้องการ และความสนใจ จัดหาหนังสือกลอนเปล่าที่มีเนื้อหาสาระอันเป็น

ประโยชน์ให้เยาวชนได้อ่าน เพราะมีบรรณาธิการ ครู และผู้ปกครองจำนวนมากไม่น้อยที่มีความคิดเห็นว่าหนังสือกลอนเปล่าไร้สาระ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิด การอ่านหนังสือทุกชนิดจะช่วยพัฒนาความคิด เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5. องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้น ควรจัดให้มีการประกวด และให้รางวัลหนังสือกลอนเปล่าที่ดีที่สุดและมีสาระประโยชน์ เพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการผลิตหนังสือกลอนเปล่าที่ดีที่สุดและมีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือกลอนเปล่าครั้งต่อไป ผู้วิจัยน่าจะได้ศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง และบรรณาธิการที่มีต่อหนังสือกลอนเปล่า และหนังสือกวีนิพนธ์ที่มีฉันทลักษณ์

2. ศึกษากลุ่มผู้อ่านหนังสือกลอนเปล่า ในด้าน อายุ เพศ สภาพทางครอบครัว และอิทธิพลของหนังสือกลอนเปล่าที่มีผลต่อทัศนคติในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มผู้อ่าน

3. การตั้งราคาของสำนักพิมพ์ กับการเลือก และตัดสินใจซื้อของผู้อ่าน รวมถึงผลของราคากับยอดขายของหนังสือกลอนเปล่า

4. แรงจูงใจที่มาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ เป็นต้นว่า

4.1 ความนิยมเฉพาะตัวที่ผู้อ่านมีต่อผู้เขียน หรือสำนักพิมพ์

4.2 รูปแบบของหนังสือ เช่น ปก รูปเล่ม การจัดรูปเล่ม ภาพประกอบ

4.3 เนื้อหาโดยรวมของหนังสือเล่มนั้น